

bringing neighbours closer

part financed by
European Regional
Development Fund

LATGALES PLĀNOŠANAS
REĢIONS

Projekts Nr. LLIV-306 «**Tematiskā biznesa attīstīšana un Tematisko ciemu komandu iespēju paplašināšana Latgales un Radvilišķu reģionos**»,
akronīms «**Tematiskie ciemi**»

Apmācību kurss «**BIZNESĀ PRASMES**»

Trešā diena

Mazā biznesa organizēšana

Marika Rudzīte-Griķe

2013.gada 2.novembris, Rēzekne

NAUDAS PLŪSMA = UZŅĒMUMA ASINSRĪTE

PRAKTISKAIS DARBS

KAS IR JĀORGANIZĒ IKDIENĀ?

- Personāls
- Ražošanas process
- Finances
- Materiālie un tehniskie resursi
- Biroja darbs
- Produkta attīstīšana
- Mārketinga un pārdošanas jautājumi
- Darbs ar klientiem
- Sadarbība ar partneriem u.c.

KAS IR JĀORGANIZĒ IKDIENĀ?

... un bez tam:

- Personīgā dzīve!

LAIKA MENEDŽMENTS

- Noteikt veicamo darbu svarīguma prioritātes
- Izmantot savu laiku visefektīvākajā veidā
- Palielināt veicamā darba apjomu
- Kontrolēt traucēkļus, kas iznieko Jūsu laiku un jauc darba ritmu
- Paaugstināt darbības efektivitāti un samazināt stresu

LAIKA MENEDŽMENTS

koncentrēšanās uz **rezultātiem**,
nevis aizņemtību (procesu)

KĀ VEIKSMĪGI IZMANTOT ESOŠO LAIKU?

- Personīgās plānošanas metodes
- Saskaņojiet darba kalendāru ar savu enerģijas atdevi (jūsu enerģija ir atkarīga no tā, ko jūs ēdat, cik daudz jūs ēdat, no pārtraukumiem)
- Uzdevumu deleģēšana
- Agrāka celšanās

Celies agrāk!

Ceļoties 1 stundu agrāk
gada garumā, tu esi
radījis apmēram 10
papildus darba
nedēļas

$$1 \times 1 = 10$$

VIDE biroj

- 80% kārtība uz galda (ja dienā 1,5 stundas pavadāt, meklējot papīrus, tad nedēļā tā ir 1 darba diena)
- Drīkstat paziņot kolēģiem, kad Jūs nedrīkstat traucēt
- Plāni pie sienām
- Dažādu krāsu mapes, piezīmju papīri

Efekt va telefonsaruna:

- Zināms mērķis
- Piemērojies sarunu biedra runas stilam
- Ierobežo apvaicāšanos par dzīvi un laiku
- Dod skaidri saprotamu atbildi uz jautājumu - neizsaki pieņēmumus, jo tos var pārprast
- Ja nezini atbildi, tad tā arī pasaki
- Sarunas noslēgumā apkopo izteikto informāciju
- Nerunā paralēli ar citiem zvanītājiem

Dom jot par telefona zvanu:

- Izrādi iniciatīvu
- Nezvani pārāk agri vai vēlu
- Ja zvans ir organizatoriska rakstura, deleģē to
- Esi gatavs/-va ierunāt ziņu automātiskajā atbildētājā
- Neesi pārāk uzmācīgs/-ga

Sa emot telefona zvanus:

- Par sliktu stilu liecina, ja telefons sauc vairāk par trim reizēm
- Katram jāuzņemas atbildība pieņemt telefona zvanu
- Neatbildi uz telefona zvanu, kad ēd
- Vienmēr atzvani
- Smaidi – tas ietekmē balss tembru

GAD JUMA APMEKL T JI

- Runājiet, stāvot kājās!
- Jūs nosakāt laiku!
- Izvairieties no atvērtiem jautājumiem!
- Runājiet par būtisko!
- Ja vajag, lietojiet “baltos melus”!

LĒMUMU PIENĒMŠANAS PRASMES

vienas no uzņēmēja galvenajām biznesa prasmēm

**KĀ TAS NOTIEK PRAKTISKĀS
SITUĀCIJĀS?**

LĒMUMI

- Impulsīvi lēmumi
- Pārdomāti lēmumi
- Lēmumi, kas balstās un nejaušību vai veiksmi
- Lēmumi, kas pieņemti emociju uzplūdā
- Prāta atbrīvošana (skats no malas)
- Padoma un palīdzības lūgšana

- Lēmumu pieņemšanas «slazdi»

KOMERCĀRBĪBAS RISKI

- RISKS ir tādu apstākļu rašanās iespēja, kas var radīt zaudējumus vai kaitējumu

TIRGUS RISKI

- Jaunu **konkurentu** parādīšanās
- Neparedzētas **cenu** izmaiņas
- Jaunas prasības **kvalitātes standartos**
- **Aizstājējpreču** parādīšanās
- **Pieprasījuma** samazināšanās

RAŽOŠANAS RISKI

- **Neparedzētas izmaiņas** pakalpojuma sniegšanas vai ražošanas procesā
- **Novecojušas tehnoloģijas** vai ražošanas iekārtas
- Ražošanas faktoru **neatbilstība** vajadzīgā **daudzumā un kvalitātes** produkcijas ražošanai (nekvalitatīvas izejvielas, neatbilstoša darbaspēka kvalitāte, nepietiekama jauda)

FINANŠU RISKI

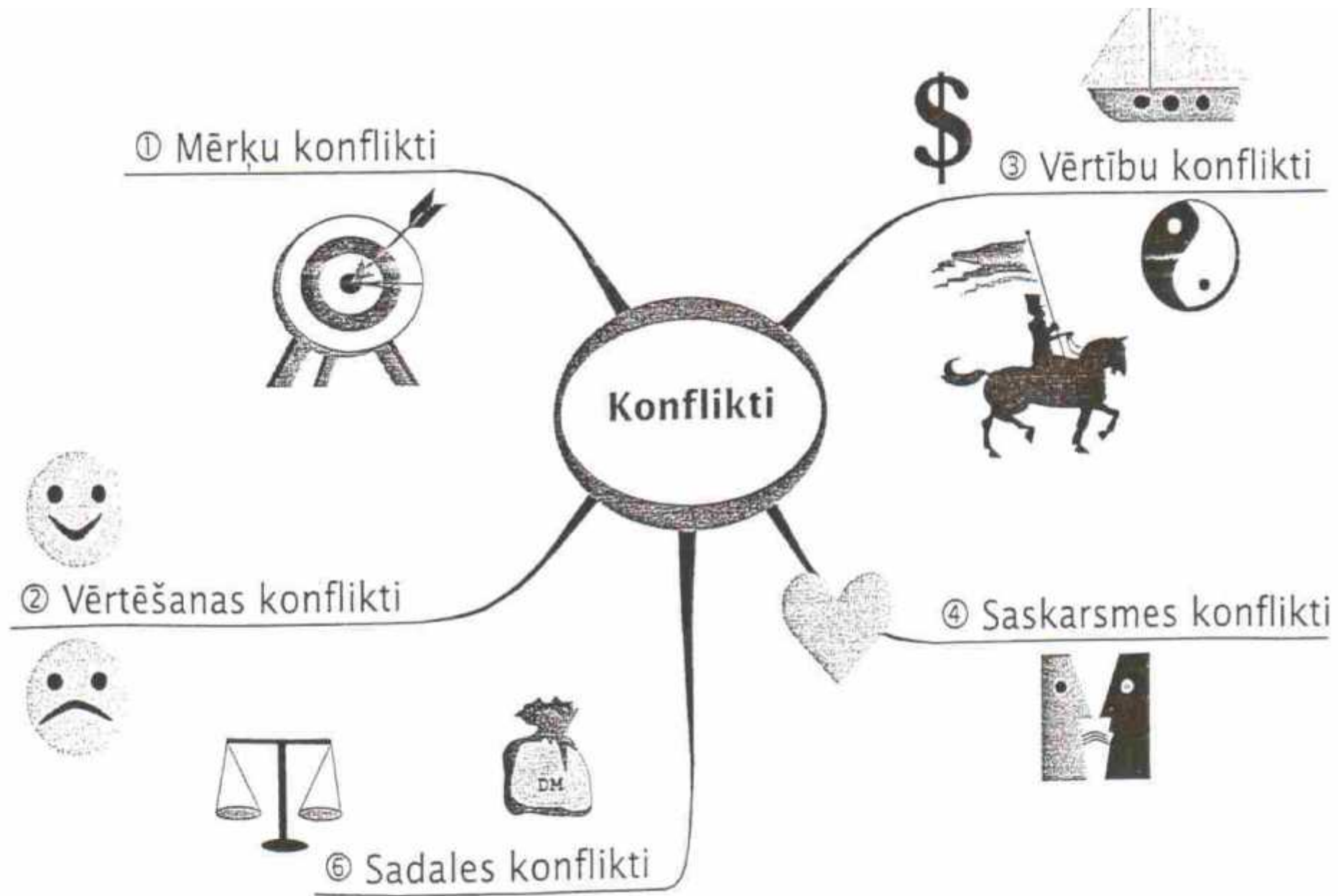
- Neparedzēta naudas līdzekļu kustība (**neplānoti izdevumi**)
- **Valūtas kursa** izmaiņas
- Biznesa partneru **maksātspēja**, saistību nenokārtošana paredzētajā laikā
- **Nepietiekama apgrozāmo līdzekļu aprite**, kas izraisa naudas trūkumu
- Aizdevumu neatgūšana

POLITISKIE RISKI

- Nelabvēlīgas **nodokļu izmaiņas**
- Nelabvēlīga **robežu šķērsošanas politika**
- Ekonomiskās un politiskās sistēmas **nestabilitāte**
- Attiecību pasliktināšanās ar citu valsti

CILVĒCISKĀ FAKTORA RISKI

- Kvalificētu **darbinieku zaudēšana**
- Uzņēmuma vadītāja **pēkšņa slimība**
- Darbinieku **bezatbildība**, nolaidība
- Biznesa partneru **neparedzēta rīcība**
- Darbinieku rakstura, uzvedības, veselības izmaiņas

Konflikti projektā. 2. attēls

AR DABAS NOTIKUMIEM SAISTĪTIE

- Plūdi
- Neparedzēts sausums
- Neparedzēts aukstums
- Ugunsgrēks
- Vētra
- Sniegputenis
- Absolūts sniega trūkums!)
- U.c.

RISKA FAKTORU ANALĪZE

Gan formulējot, gan īstenojot projektu, jāizskata katrs vērā ņemams RISKS:

- Kā tas var ietekmēt manu biznesa projektu?
- Vai iespējamā riska pakāpe ir pieļaujama (jeb tā ir pārāk augsta)?
- Kādus pretpasākumus paredzēt tā rašanās gadījumā (elastīgums)?

BŪTISKĀKIE RISKĀ VEIDU SĀKOTNĒJĀ NOVĒRTĒJUMA ASPEKTI IR:

- Izvairīšanās: riska veidi, no kuriem iespējams izvairīties (piemēram, laicīgi veikta iekārtu apkope)
- Seku mazināšana: iespēja samazināt noteiktu veidu riskus (piemēram, veicot apdrošināšanu)
- Samierināšanās: atsevišķu notikumu pieņemšana (piemēram, pārmaiņas vadības politikā)

RISKU MAZINĀŠANAS PASĀKUMI

Risku veids	Risku mazināšanas pasākumi
TIRGUS RISKS	Nepārtraukti pētīt tirgu, sekot līdzi tirgus izmaiņām (cenu svārstībām, pieprasījuma un piedāvājuma izmaiņām). Sekot līdzi konkurentu darbībai, patērētāju vajadzībām. Uzlabot savu produktu kvalitāti, ieviest jauninājumus, meklēt jaunus klientus.

RISKU MAZINĀŠANAS PASĀKUMI

Risku veids	Risku mazināšanas pasākumi
RAŽOŠANAS RISKS	<p>Produkcijas / pakalpojuma veida pareiza izvēle. Sadalīt risku, ražojot vairākus produkciju veidus / sniedzot plašāku pakalpojumu klāstu vai izvēloties pat vairākas nozares. Pārbaudīt iepirkto izejvielu un materiālu kvalitāti. Ievērot optimālus to uzglabāšanas apstākļus. Sekot līdzi iekārtu tehniskajam stāvoklim, laikus novērst to trūkumus.</p>

RISKU MAZINĀŠANAS PASĀKUMI

Risku veids	Risku mazināšanas pasākumi
FINANŠU RISKS	Veidot finanšu rezerves. Sekot līdzī uzņēmuma naudas plūsmai. Regulāri kontaktēties ar debitoriem.
POLITISKAIS RISKS	Veidot rezerves fondu. Sekot līdzī visam jaunajam, kas notiek valsts ekonomikā, politikā un finanšu sfērā.

RISKU MAZINĀŠANAS PASĀKUMI

Risku veids	Risku mazināšanas pasākumi
CILVĒCISKĀ FAKTORA RISKS	Paredzēt jebkura darbinieka aizstāšanas iespēju. Veidot uzticīgu darbinieku komandu. Rūpīgi izvēlēties darbinieku atlases metodes. Sadarboties ar vairākiem biznesa partneriem.
AR DABAS NOTIKIEM SAISTĪTAIS RISKS	Izmantot gan obligāto, gan brīvprātīgo apdrošināšanu (apdrošināt īpašumu, veselību, dzīvību).

LEAN MENEDŽMENTS

- Jebkādu darbību, kas nav saistītas ar vērtības radīšanu gala produktam vai gala pircējam, likvidēšana
- Vairāk vērtību ar mazāku darbu!
- Strādāt mazāk, bet gudrāk!
- Dažādi LEAN rīki

MĀJAS DARBS (līdz 22.11.2013.)

- Mana ciema **Biznesa projekta prezentācija:**
- 5 – 7 minūtes
- 1 A4 lapa raktveidā vai
- Max 10-12 slaidi (ppt prezentācijā)
- Uzskates materiāli, suvenīru un izstrādājumu paraugi, degustācijai plānoti izstrādājumi (ja vēlas)
- Būs pieejams:
 - Dators + projektors
 - Tāfele
 - Galds
 - Krēsli